

науковим та ідейним рівнем усі уроки різні. І це природно: різний вік і прагнення до знань у дітей, різні теми уроків і бачення їх педагогом. Та всі вони повинні забезпечувати і вчителю, і учням позитивні емоції, моральне здоров'я; виховувати в дітей прагнення вільно говорити державною мовою, спілкуватися рідною мовою, бути національно свідомими громадянами незалежної України.

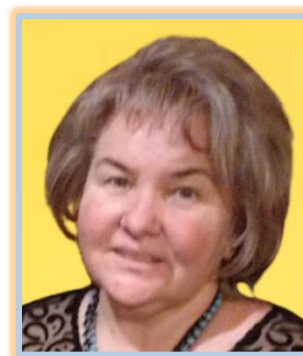
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Житник Б. О. Актуалізація особистісно-орієнтованого навчання. Х., ТОРСІНГ, 2001.
2. Розенберг А. Розвиток пізнавальної активності старшокласників. К., 1990.
3. Марцінко Т. Активізація мисленнєвої діяльності учнів 5-6 класів засобами української мови. *Українська мова і література в школі*. 2006.
4. Скрипник Л. Використання інноваційних методів і прийомів на уроках української мови та літератури. *Українська мова і література в школі*. 2006.
5. Голобородько К. Ю., Ткаченко Н. П. Інтерактивне навчання на уроках української мови та літератури. Х.: Основа, 2007.
6. Оришчін Р. Інтерактивні технології на уроках словесності. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008.
7. Пометун О. І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. Посібник. К.: Вид. А. С. К., 2004.
8. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. К.: Видавнича група, 2008.
9. Інформаційні технології в навчанні. К.: Видавнича група ВНУ, 2006.
10. Грипас Н. Я. Мовні ігри. Методичний посібник для вчителів. Кам'янець-Подільський: Науково-видавничий відділ Кам'янець-Подільського державного інституту, 1996.
11. Панькова Н. Лінгводидактичні ігри «Цікава фонетика на уроках української мови в 5 класі». К. *Дивослово*. 2009.
12. Передрій Г. Про цікаві завдання й ігрові форми роботи з української мови. *Дивослово*. №1, 2005.
13. Скворчевська О. В. Ігрові методики роботи з учнями 1-4 кл. Х. Вид. група «Основа», 2009.

Оксана ІСАЄНКО,

вчитель-дефектолог комунального закладу «Березнянський навчально-реабілітаційний центр» Чернігівської обласної ради

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Основна мета здоров'язберігаючих технологій спрямована на збереження, зміцнення, відтворення та передачу здоров'я майбутнім поколінням.

Тому сучасний урок є здоров'язберігаючим, здоров'яформуючим, здоров'язміцнюючим, спрямованим на формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя, культури здоров'я на засадах розвитку життєвих навичок. Урок, орієнтований на формування в учнів з особливими освітніми потребами навичок

санітарно-гігієнічної культури, є важливою ланкою для адаптації та соціалізації в сучасне суспільство.

У своїй діяльності я керуюся такими принципами:

- систематичності;
- свідомості і активності учнів;
- урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- емоційного комфорту;
- духовності і моральності;
- контрасту (чергування рухливих і малорухливих форм);
- помірності.

На практиці постійно звертаюся до праць майстрів педагогічної справи. Вчуся дбати про здоров'я своїх вихованців у Василя Сухомлинського та його «Школи радості». Із особливим натхненним почуттям перечитую і відкриваю новий зміст у творах про гуманно-особистісний підхід та феномен усмішки Шалви Амонашвілі. А твори К. Д. Ушинського спонукають використовувати виховний, оздоровчий потенціал природи.

У своїй діяльності поряд із традиційними уроками практикую нетрадиційні форми проведення уроку: інтегровані, уроки-прогулянки, уроки художнього сприйняття природи, поезії, музики, живопису, заочні мандрівки, які допомагають розкрити духовний та інтелектуальний потенціал учнів, зберегти й зміцнити їхнє здоров'я.

У кінцевому результаті очікую гармонійного розвитку дитини, що передбачає її фізичне, психічне, соціальне та духовне здоров'я, інтелектуальну достатність, морально-етичну досконалість, що нині є пріоритетною. Це передусім створення доброзичливої атмосфери спілкування і взаємодії, покращення стосунків, уникнення конфліктів, здатність учнів художньо сприймати природу та твори мистецтва, згуртованість учнівського колективу, відсутність відособленості, підвищення пізнавальної активності, покращення рівня інтелектуальних можливостей, позитивна мотивація навчальної діяльності, відсутність у листі здоров'я тенденцій до погіршення показників фізичного здоров'я.

Оскільки я асоціюю систему ціннісних ставлень і способів діяльності вчителя із батьківською турботою про вихованців, то вершину цінностей освітніх технологій вбачаю саме в здоров'язбережувальних технологіях, які поєднують з технологією розвитку критичного мислення, інтерактивними технологіями навчання, технологією створення ситуації успіху, диференційованим підходом.

Урок лише невелика частка в складній і різноплановій роботі вчителя з формування в школярів здорового способу життя. Тому я намагаюся більше уваги приділяти не тільки навчанню дітей, а й збереженню їхнього здоров'я як найбільшого людського багатства. На своїх уроках намагаюся вчити дітей берегти своє здоров'я, любити навколишній світ, свою рідну землю, людей.

Безумовно, що від здоров'я вчителя залежить якість освітнього процесу, психологічний комфорт учнів у класі та їхнє здоров'я. Тому своїм учням і собі кожного уроку бажаю здоров'я, сили, терпіння та радості. Намагаюся створити добру, привітну і спокійну атмосферу під час уроку. А це дає можливість дітям почуватися на уроці впевнено, не боятися помилок. Мої стосунки з дітьми ґрунтуються на почутті взаєморозуміння і взаємоповаги. Часто на уроках лунають оплески. Оплески – це нагорода за успіх. І дитина, якій аплодують, відчувається впевнено, дуже весела і щаслива в цей момент.

Упроваджуючи здоров'язбережувальні технології, намагаюся не допускати перевантаження учнів під час уроку, визначаю оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховуючи інтелектуальні, фізіологічні та індивідуальні особливості учнів. Планую такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Щоб підвищити рухову активність, на уроках проводжу по дві фізкультурні хвилинки: зорові,

дихальні, ігрові, психологічні, ритмічні, на яких рухова діяльність інтегрується з пізнавальною.

Як допомогти дитині з особливими освітніми потребами увійти в цей великий світ, з усіма його проблемами і труднощами? Як навчити активно пізнавати світ і себе?

Щоб зрозуміти інших, треба навчитися розуміти себе. Тому увагу дитини спрямовую на власну особистість, допомагаю їй створити реальний образ свого «Я», вчужити у злагоді із самим собою та толерантно ставитися до оточуючих. Першу гру, яку проводжу під час знайомства з учнями, – гра «Чарівний стілець». Ця гра в подальшому стає улюбленою. Перед початком гри розповідаю дітям про якості «чарівного» стільця, про те, що той, хто сідає на нього, втрачає все негативне, у нього залишається тільки добре й красиве. Щоб побачити це, слід дивитися «зачарованими» очима на того, хто сидить на «чарівному» стільці. Діти йдуть по колу і промовляють такі слова:

*Хто найкращий з нас сьогодні,
Найщасливіший сьогодні,
Швидше вибігай
І на цей стілець сідай.*

Коли слова закінчилися, той, хто опинився найближче до стільця, сідає на нього. Діти по черзі говорять щось добре про однокласника. Також проводжу вправи «Лагідне слово» (діти стоять у колі і по черзі називають пестливі імена один одного), «Комплімент» (діти стоять у колі і говорять один одному комплімент). Коли вивчаємо тему «Вимоги до товаришування», то проводжу гру «Стрілочка дружби». За лічилкою вибирають дитину-«стрілочку». Діти йдуть по колу й промовляють такі слова:

*Ширше, ширше, ширше коло,
Друзі є у нас навколо.
Цей, цей, цей, цей,
А найкращий друг – оцей!*

Коли слова закінчили промовляти, всі зупиняються. Навпроти кого зупинилася рука дитини-«стрілочка», та дитина виходить на середину кола. Ці двоє дітей стають спинами один до одного. Діти в колі говорять слова: 1-2-3 – голову поверни! Якщо ці двоє дітей повернули голову в одну сторону, то обнімаються і міняються місцями, а якщо в різні сторони – то потискають один одному руку і міняються місцями.

Використання на уроках таких ігор допомагає дітям ставати ввічливими, толерантними, дружелюбними, почуватися в колективі затишно.

Також використовую на уроках технологію «Переформування». Ця технологія незамінна під час вивчення тем «Людські чесноти», «Вимоги до товаришування». За допомогою цієї вправи діти переконуються, що будь-яка інформація, пройшовши через ряд людей, спотворюється до невпізнання. Так я привчаю учнів до розуміння складності людських стосунків, які у свою чергу впливають на здоров'я людей. Намагаюся довести дитині, що її люблять, поважають, турбуються про неї, що навколо неї – друзі, які завжди допоможуть і підтримають. Для цього використовую на уроках вправу «Незакінчене речення»:

«Сьогодні (ім'я дитини) найкраще.....»
«Я хочу подякувати (ім'я дитини) за.....»
«Я радію, коли»
«Я сумую, коли.....»
«Я боюся, коли....»
«Я серджуся, коли....»
«Мені не подобається, коли....»
«Я хочу, щоб,.....»
«Я пишаюся тим, що»

Наслідуючи, як аксіому, твердження видатного педагога В.О. Сухомлинського, що «турбота про здоров'я дітей – найважливіша праця вихователя», я визначила напрями своєї педагогічної діяльності.

По-перше, це створення сприятливого здоров'язбережувального середовища.

По-друге, це підсилення здоров'язбережувального змісту освіти.

У процесі підготовки до уроків я доповнюю зміст уроків творами, в яких пропагується здоровий спосіб життя. Тут стає в нагоді метод *бібліотерапії*. Читання книжок потрібне для того, щоб дитина збагатила знання, налагодила спілкування з дорослими, однолітками, обговорювала свої проблеми. Діти полюбляють слухати та аналізувати твори Тетяни Пакалюк. Підбираю твори залежно від теми, що вивчаємо. Наприклад, тема: «Безпека в побуті», твір – «Навіщо нам оті батьки», тема: «Вплив телевізора та комп'ютера на здоров'я людини», твір – «Комп'ютерне лихо», тема: «Харчування», твір – «Про вперту Анюту і смачну отруту» та багато інших творів цієї геніальної поетеси. П'ятикласникам сподобалась книга «Різдва свинка», яка вчить берегти та цінувати подаровані речі.

По-третє, це забезпечення рухової активності учнів на уроках та в позаурочний час. *Фізкультурно-оздоровчий* компонент, в основі якого закладено володіння засобами діяльності, що сприяють руховій активності.

Опрацьовуючи методичну літературу з цього питання, я щоразу переконуюсь, що рухова активність сприяє збільшенню в клітинах організму особливих речовин – нейропептидів, що сприятливо позначається на настрої дитини, підвищує працездатність, покращує емоційний стан учнів. Це проведення вправ на зосередження, вправи для зняття стресу, ігри, комплекси фізкультхвилинок для очей, вправи для розвитку слуху і зору, дихальні вправи, вправи для «світлої голови».

Дихання – найкращий дар природи. Будьте вдячні за цей чудовий подарунок.

Аміт Рей.

Ми вдихаємо і видихаємо, тому що кожна система нашого тіла покладається на цей кисень, щоб отримати енергію для живлення всіх життєвих процесів. Треба дихати, щоб жити! Однак це стосується не лише вашого тіла, а й життя вашої душі, вашого психічного стану, вашої емоційності та вашої ясності. Темп дихання також може відображати фазу, в якій ви перебуваєте, оскільки прискорене дихання може означати тривогу і стрес, а повільніше – спокій. Усвідомлене дихання може навчити вас плину життя, а зосередженість допоможе вам краще контролювати. Дихальні техніки, йога та медитація допомогли й надихнули деяких із найвідоміших знаменитостей у всьому світі та зробили дихання в кожному аспекті природним потоком їхнього життя.

Технологія дихальної гімнастики така: під час видиху учні промовляють різні словосполучення; артикуляційні органи під час утворення звуків чинять опір повітрю, яке учні видихують.

Особливо важливо під час дихальної гімнастики фіксувати увагу на паузі після видиху, яка потрібна для того, щоб наступний вдих відбувався швидко та природно. Таки чином учні засвоюють методику правильного трифазного дихання (видих – пауза – вдих) і тренують дихальну мускулатуру.

Під час дихальної гімнастики учні виконують вправи для:

- тренування рівномірного видиху;
- глибокого резонування приголосних звуків (видих з утворенням довгих звуків, наприклад: [с:], [з:], [ж:]);
- глибокого резонування голосних звуків (видих з утворенням звуків, які поступово змінюють один одного, приміром: [ми^е: і^и: и: о:], [і^и: о: м^{ен}: н]);
- тренування дихання під час руху.

Дихальна гімнастика не лише має оздоровчий ефект, а й дає учням змогу формувати дикцію.

Рука є головним мозком, який нібито вийшов на поверхню. Німецький філософ Іммануїл Кант.

Пальчикові ігри сприяють зміцненню м'язів рук та вдосконаленню дрібної моторики, що прискорює розвиток мовлення та інших психічних процесів.

Розвиток мовлення дитини залежить від сформованості тонких рухів пальців рук, які стимулюють дозрівання нервової системи й повноцінний інтелектуальний розвиток дитини. Продовжуючи цю аналогію, можна зробити висновок, що саме дрібні м'язи руки подібні вищим відділам кори мозку, які забезпечують роботу думки і функції мовлення.

Пальчикові ігри – це віршовані рядки, які потрібно ілюструвати за допомогою ритмічних рухів рук, зокрема пальців. Техніка виконання пальчикових ігор проста, рухи нескладні. Однак саме вони знімають напруження рук, сприяють розслабленню м'язів усього тіла. Тексти віршиків для пальчикових ігор добираємо такі, які містять цікаву інформацію про навколишній світ, явища природи, предмети, тварин, людей, їхню діяльність. Пальчикові ігри для дітей існували в різні часи, в різних народів. У Китаї особливого поширення набули вправи з кульками – кам'яними або металевими. Постійні заняття з ними сприяють поліпшенню пам'яті, діяльності серцево-судинної і травної систем, знімають напруження, розвивають координацію, спритність і силу рук.

Послідовність розучування пальчикових ігор з дітьми:

1. Спочатку дорослий сам показує гру дитині.
2. Дорослий показує гру, маніпулюючи пальцями і рукою дитини.
3. Дитина і дорослий виконують рухи одночасно, а дорослий при цьому промовляє текст.
4. Дитина виконує рухи з допомогою дорослого. Текст промовляє дорослий.
5. Дитина самостійно виконує рухи та промовляє текст, а дорослий підказує і допомагає.

Розвиваємо м'язи руки, рухливість пальців не лише завдяки спеціальним вправам та іграм, а й під час інших видів діяльності, зокрема малювання. Широко використовую в роботі з дітьми малювання пальчиками і долонею. Під час цього виду діяльності діти безпосередньо знайомляться з фарбою, її властивостями, відчувають, що вони малюють. Такі заняття привчають дітей до охайності, стриманості, сприяють вихованню естетичного смаку. Психотерапевти стверджують, що таке малювання демонструє внутрішній стан дитини. Доторкання до фарб, їх розмазування на папері дає дитині змогу повніше включитися в процес творчості, залучає внутрішні резерви організму. Учням дуже подобається робити відбитки долоньок, малювати одним, двома, трьома пальчиками водночас, зображувати хвилі, ягідки, візерунки тощо.

Сміх — це сила, якій повинні підкорятися великі світу цього.
Еміль Золя.

У чому сила сміху? Сміх сприяє виробленню мозком людини гормоноподібних речовин – ендорфінів. Ендорфіни – природні знеболюючі, визнані науковцями як стимулятори імунної системи. Тому сміхотерапію застосовують для лікування багатьох хвороб психічного і органічного характеру, а також задля їхньої профілактики.

Сміх активізує дихання, тренує серце і легені, надзвичайно активно насичуючи їх киснем, сприяє розслабленню м'язів обличчя і всього тіла.

Сміх, від якого «живіт надривається», масажує кишківник та інші внутрішні органи. Тобто кожного разу, коли людина сміється, кровопостачання її внутрішніх органів поліпшується.

Сміх покращує психічне здоров'я, допомагає справлятися з наслідками стресу. Рівень гормонів стресу знижується після того, як людина посміється.

Сміх підвищує активність лейкоцитів крові і змінює її хімічний баланс. Це забезпечує утворення хімічних елементів, необхідних для зміцнення пам'яті та активізації розумових процесів, поліпшує здатність до концентрації під час діяльності.

Отже, сміх, почуття радості зміцнюють імунну систему, знижують напругу, що у свою чергу підвищує здатність вчитися.

Геотологія — наука про сміх — стверджує, що сміх позитивно впливає на фізіологію людини. В останні роки сміхотерапія стала актуальною в усьому світі. Сміх — це своєрідна дихальна гімнастика. Усі люди на землі вмюють сміятися і посміхатися. Вмінню сміятися вчать так само, як і вмінню говорити.

Сміх — лікувальний засіб, яким людину нагородила сама природа. І ці ліки не мають побічних дій.

Є така англійська приказка: «Посміхайся зранку хвилину — і ти будеш посміхатися весь день».

Як же робити шкільне життя веселішим?

- Не використовую частку «ні» – це завжди негатив. Сказані репліки повинні бути позитивними.

- Фантазую, граємо зі словами, складаємо смішні віршики, малюємо незвичні картини.

- І останнє. Навіть якщо у вас немає настрою сміятися, прикладіть зусилля, знайдіть привід посміхнутися самому собі перед дзеркалом. Ви не помітите, як вас розбиратиме від сміху.

Завдання сміхотерапії — зняти напругу на рівні інтелекту, нервової системи. Тренуючись, людина може витримувати великі навантаження, а сміх очищує розум, психіку, нервову систему і робить їх стабільними і міцними. Звісно тоді все сприймається набагато легше.

У комплексній дії сміхотерапія дозволяє вивільнити велику кількість життєвої енергії.

Гумор у нашому житті також важливий як повітря, їжа і вода. Сміх — незамінний помічник в складних ситуаціях. І якщо людина вміє сміятися над собою і може дивитися на проблеми під іншим кутом, вона ніколи не опустить руки, а буде долати неприємності з оптимізмом. (Додаток 3)

У моїй практиці домінують індивідуальна, парна та групова форма роботи. Аналіз результативності цих форм роботи показує, що вони є високоефективними, створюють умови творчої діяльності, сприяють підвищенню пріоритету людських цінностей та чеснот, зокрема, взаємодопомоги та взаємовиручки, сприяють покращенню рівня соціальної адаптації. Позитивно впливає на здоров'я школярів емоційне «поглажування», мета якого — викликати в дитини віру в себе, похвалити за будь-що, навіть незначне.

Досвід свідчить, що прийоми створення ситуації успіху допомагають дитині легше адаптуватися до навантажень та уникнути перевантажень і хронічного стресу. У фізіологічному ракурсі радість розширює судини, нормалізує обмінні процеси, гармонізує психіку.

Найдорожчим скарбом, яким нагороджує людину природа від народження і на довгі роки життя – є здоров'я. Це справді надзвичайне багатство, яке необхідно повсякчас збільшувати та надійно берегти. Фундамент здоров'я закладається в дитячому віці, тому найголовнішим призначенням педагогів, батьків, усіх тих, хто постійно так чи інакше впливає на дітей, є впровадження у свідомість і повсякденний побут дітей важливої ідеї здорового способу життя та діяльності, починаючи з першого класу.

Завдяки проєкту «Центр сприяння здоров'ю» навчання здорового способу життя в нашому Центрі є системним і сприяє гармонійному розвитку психофізичних здібностей

вихованців. Воно не зводиться до періодичного інформування вихованців з питань збереження здоров'я, а передбачає комплекс систематичних заходів, спрямованих на забезпечення усвідомлення дітьми здорового способу життя як цінності колективу Центру.

Ставлення вихованців до свого здоров'я, за думкою більшості спеціалістів, є основою здоров'язбереження, так як через мотивацію цього ставлення можна здійснити ціннісно-орієнтовану діяльність дітей та підлітків зі збереження та зміцнення власного здоров'я. У зв'язку з цим пропаганда здорового способу життя є складовою в розв'язанні проблеми здоров'язбереження.

Здоров'язберігаючі технології навчають дітей жити без конфліктів, навчають укріплювати, зберігати своє і цінувати чуже здоров'я. Ці технології прищеплюють дітям принципи здорового способу життя, посилюють мотивацію до навчання.

Грамотно складений режим дня, розклад уроків, використання педагогами на заняттях та на перервах прийомів рухової активності, нейтралізації стресів, організації правильного харчування, зв'язок навчального (виховного) матеріалу з життям, озброєння вихованців валеологічними та екологічними знаннями – це повсякденна діяльність педагогічного колективу нашого Центру.

Ефективність позитивного впливу на здоров'я школярів різних оздоровчих заходів визначається не хаотичністю методів, а системною роботою за всіма напрямками.

Практика показує, що процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного й мотиваційного компонентів із практичною діяльністю вихованців, що сприятиме оволодінню дітьми необхідними здоров'язберігаючими вміннями і навичками.

Працюючи над проблемним питанням «Використання здоров'язберігаючих технологій на уроках в спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з порушенням інтелектуального розвитку», у своїй щоденній педагогічній діяльності я формую у вихованців стійку позицію, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття відповідальності за збереження й зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь та навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я (фізична, соціальна, психічна, духовна). Формування у вихованців компетентного ставлення до власного здоров'я неможливе без реалізації всіх складових здоров'я.

Отже, найважливішою метою впровадження здоров'язбережувальних освітніх технологій в освітній процес є формування культури здоров'я. Невід'ємною частиною культури здоров'я є інформованість у питаннях здоров'я та здорового способу життя. І саме з цими питаннями звертається учень до вчителя під час вивчення предметів.

Як тут не згадати мудрі слова В.О.Сухомлинського: «Я не боюся ще й ще раз повторити: турбота про здоров'я – це найважливіша праця вчителя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їхнє духовне життя, світогляд, розвиток, міцність знань, віра в свої сили». Завдання вчителя – знайти найоптимальніші способи навчання і виховання учнів, використовуючи передові педагогічні технології для того, щоб освітній процес був радісним, доступним для всіх, здоров'язбережувальним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим. Здоров'я та фізична культура. 2005. №2. С. 1-4.
2. Бондаренко В. Психокорекційна робота вчителя як один з напрямів здоров'язбереження учнів. Початкова школа. 2004. №3. С.44-46.
3. Ващенко О., Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі. Здоров'я та фізична культура. 2006. №8. С. 1-6.

4. Волошанюк В. Формування здоров'язберезувальних технологій в початкових класах. Початкова школа. 2005. №5. С.55-57.
5. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. авт. укл.: О. Помегун, Л. Пироженко. К. А.П.Н.; 2002. 136 с.
6. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді, затверджена наказом МОН України від 21. 07. 04 року за №605.
7. Кравченко Л. Вплив різнобічного фізичного виховання на розвиток фізичних і моральних якостей учнів. Здоров'я та фізична культура. 2009. №9 (141). С.1-6
8. Рябченко С. Фізичне виховання школярів. Здоров'я та фізична культура. 2007. №26 (86). С.10-20.
9. Смирнов М.К. Здоров'язберігаючі освітні технології в сучасній школі. М.: АПКіПРО, 2002.121 с.

Ольга МОЛОДША,

практичний психолог комунального закладу «Березнянський навчально-реабілітаційний центр» Чернігівської обласної ради

СЕНСОРНА КІМНАТА ЯК ЗАСІБ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Ми живемо у великому і різноманітному світі, тому важливо розуміти, як бачить і сприймає світ дитина, а особливо дитина з особливими освітніми потребами. Сенсорна інтеграція – це обробка сигналів, подразників, які надсилаються від органів відчуттів, їх розпізнавання і упорядкування, формування знань. Чим досконаліше працюють сенсорні системи, тим точнішу інформацію отримує мозок, видає більше адекватних відповідей. Сенсорна інтеграція:

- це неусвідомлений процес, який відбувається в головному мозку;
- організовує інформацію, яка отримана з допомогою органів відчуття;
- наділяє значенням відчуття, які ми отримуємо, вибираючи потрібну інформацію.

У перші 7 років життя всі діти розвиваються у відповідній послідовності. Відрізнитися може темп розвитку. Вказаний вік грає ключову роль для сенсорної інтеграції. У цей період мозок найбільш чутливий до прийняття різних відчуттів та їх опрацювання.

Під час проведення діагностики порушення сенсорної інтеграції необхідно пам'ятати: дитина з інтелектуальними порушеннями не може зрозуміти і пояснити проблеми, так як процеси, які відбуваються в мозку, контролю не підлягають. Порушення проявляються в кожній дитині по-різному. Дитина може мати відхилення в роботі однієї сенсорної системи, інші можуть працювати нормально.

Ознаками порушення сенсорної інтеграції є:

Тактильна система:

- знижене сприймання (шукає доторків, потреба доторкнутися до всього; погано відчуває біль; наносить сам собі пошкодження (щипає, кусає себе); завжди тягне предмети до рота);